"అయ్యగారూ!"

పిలుపు విని తల పైకెత్తి చూశాడు రామ్మూర్తి. ఆఫీసు వాచ్‌మేన్ గుమ్మం దగ్గర నిలబడి ఉన్నాడు. అర్జంటు పని ఏదైనా వుంటే ఆఫీసరు గారు అతన్ని పంపడం రివాజు. కానీ సూర్యోదయం కాకముందే రావడం ఇదివరకెప్పుడూ జరగలేదు.

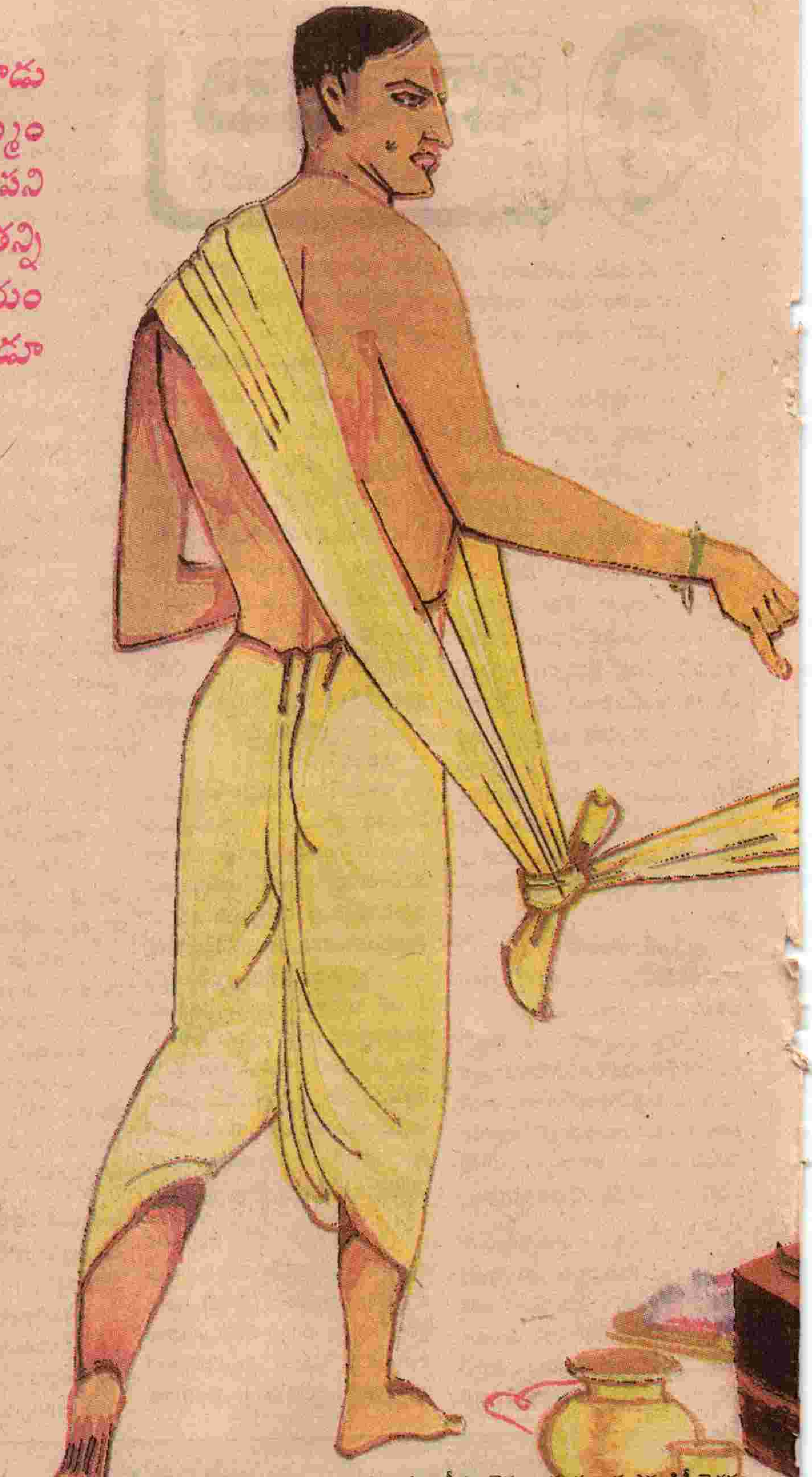

"ఏమిటి? ఇంకా తెల్లవారక ముందే వచ్చావు?"

"అమ్మగారు వచ్చారు!"

ఇదివరకు తన ఆఫీసుకు ఒక ఉమెన్ ఆఫీసరు వుండేవారు. ఆవిడ ఎందుకైనా ఒకవేళ ఆఫీసుకు వచ్చి కబురు పంపారేమో అనుకుని-

"అమ్మగారెవరు?" అన్నాడు మూర్తి.

"మీ భార్యగారు!"

ఆ మాట వినగానే కొరడాతో చెళ్లున కొట్టినట్టు అదిరి పడ్డాడు మూర్తి.

"మీ ఇల్లు తెలియక ఆఫీసుకు వచ్చారు..." అంటూ చెబుతున్న వాచ్‌మేన్ మాటలు అతనికి వినపడడంలేదు.

తొందరగా లేచి గుమ్మం దగ్గరకి వెళ్లాడు. ఆటో దిగుతున్న సుమతి కనిపించింది. వాచ్‌మేన్ ఆటోలోంచి సామాన్లు దించి లోపల పెట్టి వెళ్లిపోయాడు.

సుమతి లోపల అడుగు పెట్టింది.

"నేను ఇలాగ ఆకస్మికంగా వచ్చినందుకు మీకు కోపం వచ్చిందా? నేను వద్దామనుకోలేదు. నాకీ ఊరు ట్రాన్స్‌ఫర్ అయ్యింది. ఇక్కడ నాకు తెలిసిన వాళ్లెవరూ లేరు. మీకేమీ అభ్యంతరం లేకపోతే రెండు రోజులు ఉండి అద్దె ఇల్లు చూసుకుని వెళ్లిపోతాను" అంది తలవంచుకుని!

◆ ◆ ◆

జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్సు ఆఫీసులో రామ్మూర్తి మూడేళ్ల నుంచి పని చేస్తున్నాడు. పేరుకు తగ్గట్టే పూర్వకాలపు మనిషి. ముక్కుకు సూటిగా తన పని ఏదో తను చేసుకు వెళ్లి పోతూ వుంటాడు. ఆ ఆఫీసులో వున్న గ్రూపు తగాదాల్లో ఎప్పుడూ తలదూర్చేవాడు కాదు. ఇతరుల విషయాలలో అతను కలగ చేసుకోకపోయినా అతని మానాన అతన్ని వదిలి పెట్టలేదు కొందరు. అతను ఎక్కడ వుంటున్నాడు? ఎక్కడికి వెళుతున్నాడు? ఏం చేస్తున్నాడు? వగైరా వివరాలు సేకరిస్తూ వుండేవారు. ఫలానా వీథిలో ఫలానా చోట అద్దె యింట్లో వుంటున్నాడని, కుటుంబం లేదని, ఒక్కడే వుంటున్నాడని అతనే స్వయంగా వంట చేసుకు తింటున్నాడని ఆఫీసు టైముకు ముందు ఆఫీసు టైమయిన తర్వాత ఎక్కడికీ వెళ్లడం లేదని అటెండర్ల ద్వారా తెలుసుకున్నారు. మంచివాడు, బుద్ధిమంతుడు అని పేరు పడడంతో ఎవరో పిల్లనివ్వడానికి కూడా వచ్చారు. అప్పుడు తెలిసింది అతనికి పెళ్లయిపోయిందని.

పెళ్లయితే మరి ఒంటరిగా ఎందుకు వుంటున్నాడు? దానికి జవాబు ఎవరికి తోచినట్టు వాళ్ల

వారం వారం
కథా ప్రభ

వ్యూహించుకున్నారు. భార్య వదిలేసిందని కొందరన్నారు. ఇతనే భార్యను విడిచి పెట్టేశాడని మరికొందరన్నారు. కొందరు సరాసరి అతనినే అడిగారు. కానీ జవాబు రాబట్టుకోలేక పోయారు.

మూడేళ్ల తర్వాత యిప్పుడు అతని భార్య వచ్చిందన్న వార్త క్షణాల మీద వ్యాపించింది. ఆవేళ రామ్మూర్తి సెలవు పెట్టేస్తాడనుకున్నారు. కానీ ఒక్క క్షణం కూడా ఆలస్యం చెయ్యకుండా అతను రోజులాగే కరెక్టు టైముకు ఆఫీసుకు వచ్చాడు. కొందరు చనువు తీసుకుని కతూహలం కొద్దీ ప్రశ్నలు వేశారు. భార్య వచ్చిందన్న సంగతి మాత్రం ఒప్పుకున్నాడు. మిగతా ప్రశ్నలకు సమాధానం యివ్వకుండా తప్పించుకున్నాడు. భార్య వచ్చిందన్న ఆత్రంగానీ, ఇంటికి కావలసినవి కొనుక్కు తీసుకు వెళ్లాలన్న ఆదుర్దాగానీ అతనిలో కనపడలేదు. ఆఫీసు పని పూర్తయిన తర్వాత ఎప్పటిలాగా తీరికగా యింటికి వెళ్లాడు.

తాళం తీసి యింట్లో అడుగు పెట్టాడు. టేబులు మీద పేపరు వెయిట్ కింద బాగా కనిపించేలాగ ఒక చీటీ వుంది. తీసి చదివాడు.

"కొత్తగా చేరుతున్న రోజు. ఈ ఆఫీసు గురించి తెలియదు. ఒకవేళ ఆలస్యం అవుతుందేమో! మీరు వంట చెయ్యకండి నేను వచ్చి చేస్తాను. - సుమతి."

అతని ముఖంలో బాధ, కోపం కనిపించాయి. గతాన్ని మరచి పోయి ప్రశాంతంగా జీవితం గడుపుతున్న సమయంలో ఈమె తిరిగి యిప్పుడు రావడం ఏమిటి?

బట్టలు మార్చుకొని వంటగదిలోకి వెళ్లాడు. సుమతి భార్య హోదాలో ఆ యింట్లో ప్రవేశించడమేకాక వంట గదిలోకి వెళ్లి తన అనుమతి తీసుకోకుండానే ఉదయం చకచకా వంట చేసేసింది. వడ్డించింది. రకరకాల ఆలోచనలు అతనిని ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసినా పైకి ఒక్క మాట కూడా అనలేక పోయాడు. తలవంచుకుని భోజనం చేసి ఆఫీసుకు వెళ్లిపోయాడు.

వంటగదిలో అన్నీ జాగర్తగా సర్ది వున్నాయి. పొద్దున్న వండిన కూరలు వగైరా వున్నాయి. అన్నం ఒకటీ వండితే

ఏడడుగుల వ్యాపార బంధం

అంగర సూర్యారావు

సరిపోతుంది. గిన్నె తీశాడు. పరధ్యానంగా ఎప్పటిలాగ తనకు ఒక్కడికి సరిపోయేలాగ బియ్యం పోశాడు. అప్పుడు గుర్తు వచ్చింది. ఒక్క క్షణం ఆలోచించి ఆమెకు కూడా బియ్యం వేశాడు. అన్నం వండి వార్చి కూర్చున్నాడు.

పుస్తకం తీశాడు. కానీ చదవలేక పోయాడు. కొత్తగా వచ్చిన యీ ఆపద నుంచి తప్పించుకోవడం ఎలాగ? ఆమెను వెళ్లిపోమని చెప్పలేకపోయాడు. ఉండమనీ

ఆనలేదు. అతనూ, ఆమే కలిసి వున్నది కేవలం మూడు రోజులు మాత్రమే. అయినా అతని తత్త్వం పూర్తిగా తెలిసినదానిలాగ ఆమె అతని అనుమతి కోసం ఎదురు చూడకుండా తను అనుకున్న పని తాను చేసి ఉదయం తన ఆఫీసుకు వెళ్లిపోయింది. ఆ సాయంత్రం ఆమె తిరిగి వచ్చేసరికి ఆరున్నర దాటి పోయింది.

పుస్తకం పట్టుకొని టేబులు ముందు కూర్చున్న రామ్మూర్తిని చూసింది. హేండ్‌బ్యాగ్ తెరచి ఒక కవరు తీసి అతని ముందు పెట్టి "చూడండి!" అని అతని జవాబు కోసం ఎదురు చూడకుండా పెరట్లోకి వెళ్లిపోయింది. ఆ తర్వాత కొంతసేపటికి ముఖం తుడుచుకుంటూ వంటింట్లోకి వెళ్లింది.

అన్నీ సర్దుకున్న తర్వాత "రండి! వడ్డించాను!" అంది.

అతను మౌనంగా లేచి వెళ్లి కూర్చున్నాడు. భోజనం చేసి తిరిగి గదిలోకి వెళ్లిపోయాడు. అతను వెళ్లిన తర్వాత ఆమె భోజనానికి కూర్చుంది.

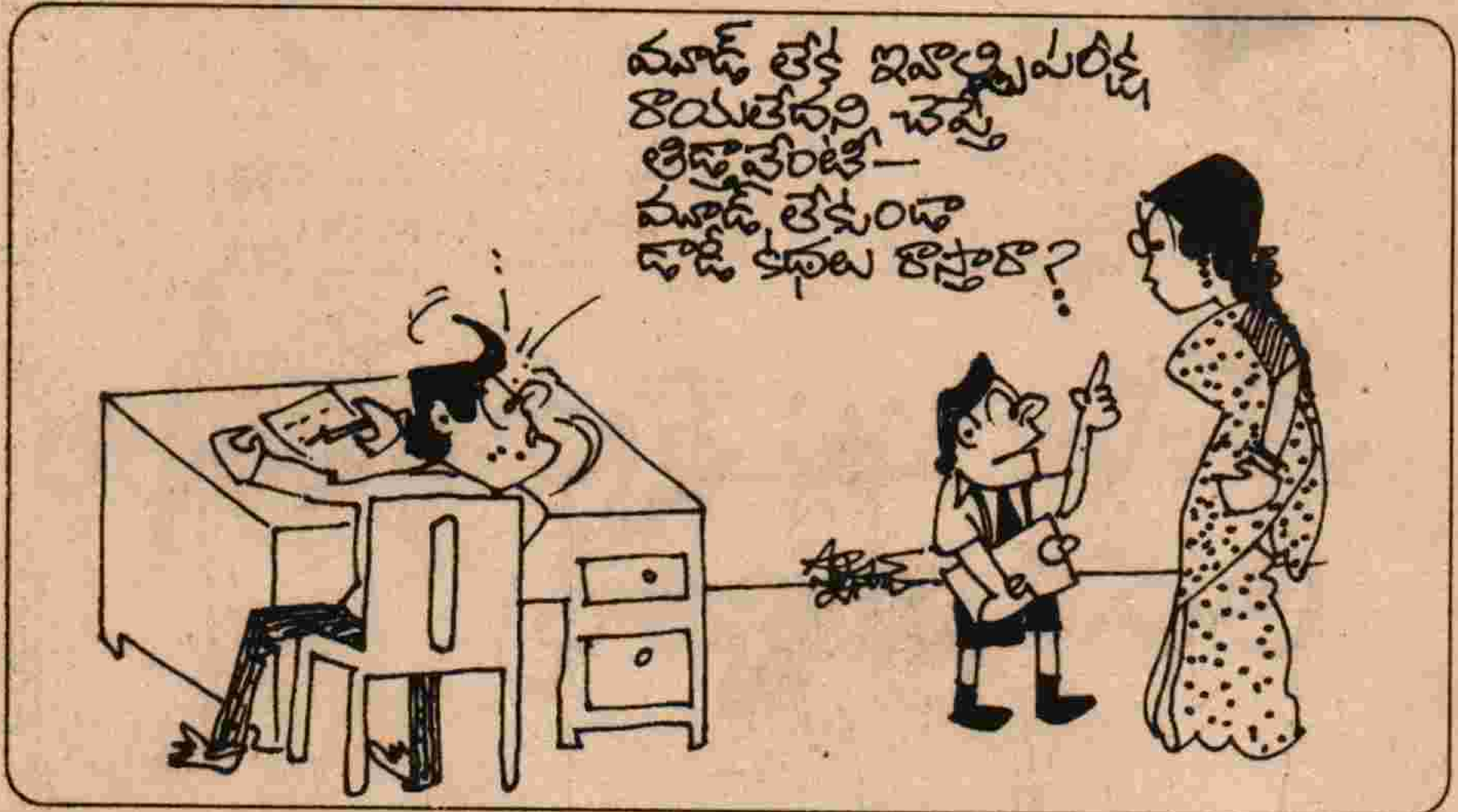

వంటగది చక్క బెట్టుకుని వచ్చేసరికి ఎనిమిదిన్నర దాటింది. రామ్మూర్తి అద్దెకు వుంటున్న భాగంలో ఒక గది, ఒక వంటగది, దాని వెనక చిన్న వరండా, దానికి చేర్చి బాత్రూం ఉన్నాయి.

ఆ గదిలో ఒక పక్కని చాప పరుచుకొని తీరిగ్గా కూర్చుని తన సూట్‌కేసు తెరచి సర్దుకుంటోందామె!

"నీకు యివ్వవలసిన డబ్బు యింకా సర్దుబాటు కాలేదు. పదివేలు కూడ బెట్టగలిగాను. కావాలంటే ఆ డబ్బు యిస్తాను"

ఆ మాట వినగానే ఆమె చివాలున తలపైకెత్తి చూసింది. రామ్మూర్తి గోడవైపు ముఖం తిప్పుకు కూర్చున్నాడు.

"నేను డబ్బుకోసం రాలేదు. మీరు అలాగ అనుకుంటారనే ఆ కవరు యిచ్చాను. అందులో నా ట్రాన్స్‌ఫర్ ఆర్డరు చూడలేదా ?" అంది.

"చూశాను."

"నాకు ప్రమోషన్ యిచ్చి ఈ వూరు బదిలీ చేశారు. నేను చేరిన తేదీ నుంచీ ప్రమోషన్ అమలులోకి వస్తుందని అందరూ తొందరపెడితే ఆలస్యం చెయ్యకుండా వెంటనే బయలుదేరి వచ్చాను."

"నువ్వు మా ఆఫీసుకు వెళ్లకుండా వుండవలసింది.'
'

"నేనూ అలాగే అనుకున్నాను. కానీ నాకీ ఊళ్లో ఎవరూ తెలియదు" అంది.

అతను మాట్లాడలేదు.

ఆమె తిరిగి అంది. "వాచ్‌మేన్ అడిగాడు మీరేమౌతారని. చెప్పక తప్పలేదు."

ఔను! చట్టరీత్యా ఆమె తనకు భార్య. విడాకులు పుచ్చుకొనే వరకూ ఆ హోదా మారదు అనుకున్నాడు.

ఆరోజు ఉదయం ఆమె ఆ యింట్లో అడుగు పెట్టినప్పటి నుంచీ అతనికి మనశ్శాంతి లేకుండా పోయింది. మరుగున పడిపోతున్న గతం సుమతి రూపంలో తిరిగి అతని ముందుకు వచ్చి నిలబడింది.

◆ ◆ ◆

మధ్యతరగతి అనడానికి కూడా వీలులేని ఒక నిరుపేద కుటుంబంలోంచి వచ్చాడు రామ్మూర్తి. పెద్దలు సంపాదించిన ఆస్తి పూచిక పుల్లకూడా లేదు. అతని తండ్రి ఆ వూళ్లో షాపులలో పద్దులు రాస్తూ దిన భత్యానికి సరిపోయే డబ్బులు తెచ్చేవాడు. అతనికి వున్న ఇద్దరు సంతానంలో రామ్మూర్తి పెద్దవాడు. రెండోది ఆడపిల్ల. రామ్మూర్తిని మెట్రిక్యులేషన్ వరకూ చదివించగలిగాడు తండ్రి. ఆ తర్వాత రామ్మూర్తి తనంతట తానే శ్రమపడి చిన్న ఉద్యోగం సంపాదించుకున్నాడు. అద్దైనా వున్న వూళ్లో కాదు. అతనికి చిన్నప్పటినుంచీ వంట చెయ్యడంలో అనుభవం వుంది. ఆ అనుభవం అతనికి తర్వాత పనికి వచ్చింది.

రామ్మూర్తికి అందరిలాగ హోటలుకు వెళ్లి భోజనం చెయ్యవలసిన అవసరం లేకపోయింది. పొదుపుగా వంటచేసుకొని నాలుగు డబ్బులు వెనకేసుకొని ప్రతినెలా కొంత డబ్బు యింటికి పంపుతూ వుండేవాడు.

అతని మీద తల్లిదండ్రులు మరొక పెద్ద భారం పెట్టారు. అతని చెల్లిలికి యుక్తవయసు వచ్చినా పెళ్లికాలేదు. పెళ్లికి కనీసం యాభైవేలయినా వుండాలి. రోజు గడవడమే కష్టంగా వున్న తమ కుటుంబం ఎక్కడి నుంచి అంత డబ్బు తేగలదు? రామ్మూర్తికి ఒక మేనమామ వున్నాడు. అతను లౌక్యుడు. పెళ్లిళ్ల వ్యవహారాలలో అతనికి అపారమైన అనుభవం వుంది. అతను చెప్పిన ఉపాయం ఆ కుటుంబానికి నచ్చింది. రామ్మూర్తి కూడా అందుకు ఒప్పుకున్నాడు. ఒప్పుకోక తప్పలేదు. అతనికి మరో మార్గం కనిపించలేదు.

ఏడాది పాటు వెతికి అనేక సంబంధాలు చూసి చివరకు రామ్మూర్తికి పెళ్లి సంబంధం కుదిర్చాడు. అతని మేనమామ పెట్టిన షరతులన్నీ అవతల పెళ్లికూతురు తరఫున వాళ్లు ఒప్పుకున్నారు. కట్నం సొమ్ము ముందే యిచ్చేశారు. ఆ డబ్బుతో నిర్విఘ్నంగా ముందు రామ్మూర్తి చెల్లెలికి పెళ్లయ్యింది.

ఆ తర్వాత రామ్మూర్తికి పెళ్లి అయ్యింది. తొలి రాత్రి గదిలో అడుగు పెట్టిన తర్వాత అతను సుమతిని చూశాడు. పెళ్లికి ముందు అతను ఆమెను చూడలేదు. అతని తరఫు బంధువులు కాని, అతను కానీ - పెళ్లి కూతురుకు ప్రాధాన్యత యివ్వలేదు. అసలు ఆమె గురించి ఆలోచించలేదు. అతని చెల్లెలి పెళ్లికోసమే రామ్మూర్తి తలవంచాడు. వెళ్లి చూడమన్నా అతను వెళ్లలేదు. ఫోటో చూశాడు. పెళ్లిపీటలమీద కూడా సరిగా చూడలేదు. ఇప్పుడు చూశాడు. 'ఫర్వాలేదు. లక్షణంగా వుంది' అని సంతృప్తి పడ్డాడు. ఆమె కన్నార్పకుండా తనకేసే చూస్తూ వుండడం అతనికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఏదో మాట్లాడాలనుకుంటున్నట్టు వుంది.

ఆ ఇల్లు చాలా యిరుకు. చుట్టాలతో కిక్కిరిసి పోయి వుంది. ఆ చిన్నగదిలో నెమ్మదిగా మాట్లాడినా పైకి వినిపించేలా వుంది. అసలు ఆ రెండు రోజులూ వాళ్లు మాట్లాడుకోడానికి అవకాశం దొరకలేదు.

మూడో రోజు రాత్రి పెళ్లి కూతురి ఇంట్లో - జడుస్తూ జడుస్తూ ఆమె నోరు విప్పింది. "మీ కో సంగతి చెప్పాలి.'
' అంది.

"మొన్న కూడా నువ్వు యిదే మాట నా చెవిలో చెప్పావు. చుట్టూ మనుషులే! అక్కడేం చెబుతావు! నేనే వద్దన్నాను." అన్నాడు.

"ఇప్పుడు చెప్పనా?" అంది.

"మీ బంధువు ఒకాయన వాళ్ల తోటలోకి రమ్మన్నాడు. రేపు సాయంత్రం అక్కడికి వెళ్లి మాట్లాడుకుందాం." అన్నాడు.

ఆ మర్నాడు కొత్త దంపతులిద్దర్నీ బంధువుల యింటికి భోజనాలకు పిలిచారు. భోజనాలయిన తర్వాత వాళ్లతో కలిసి తోటలోకి వెళ్లారు. వాళ్లతో వచ్చిన యిద్దరు మగవాళ్లూ తోట మాలికి పనులు పురమాయిస్తూ వాళ్ల పనిలో వాళ్లు నిమగ్నమయ్యారు.

కొత్త దంపతులిద్దరూ మిగిలారు. ఒక మామిడి చెట్టు కింద కూర్చుని "ఇప్పుడు చెప్పు!" అన్నాడు రామ్మూర్తి.

అతనికి ఎదురుగా కూర్చుంది సుమతి. "నేను

చెప్పినదంతా విన్న తర్వాత మీరు ఆవేశపడకూడదు. అలాగ మాట యివ్వండి." అంది నేలకేసి చూస్తూ.

క్షణం ఆలోచించి "అలాగే! చెప్పు" అన్నాడు.

"మావాళ్లు మిమ్మల్ని మోసం చేశారు. నేను కూడా అందులో భాగం పంచుకోవలసి వచ్చింది. మిమ్మల్ని చూసిన తర్వాత మీకు నిజం చెప్పెయ్యాలనుకున్నాను. దానివల్ల నా బతుకు కష్టాల్లో పడుతుందని నాకు తెలుసు. అయినా సరే! మిమ్మల్ని మోసం చెయ్యడం నాకు యిష్టంలేదు." ఆగి అతని ముఖంలోకి చూసింది.

ఇదేదో ప్రమాదకరమైన వ్యవహారంలాగ వుందని అప్పటికి అతని బుర్రకెక్కింది.

"చెప్పమంటారా?" అంది మళ్లా.

"నేను నిన్నేమీ అడగలేదు. నీ అంత నువ్వే చెబుతున్నానన్నావు. మనిద్దరి మధ్య రహస్యాలుండడం మంచిది కాదు. చెప్పు." అన్నాడు.

"నేను అప్పుడు ఇంటర్ చదువుతూ ఉండేదాన్ని. మా బంధువుల అబ్బాయి పట్నంలో ఇంజనీరింగు కాలేజీలో చదువుతున్నాడు. అతను వూళ్లోకి వచ్చినప్పుడు విడవకుండా మా యింటికి కూడా వస్తూ వుండేవాడు. వాళ్లు ఆస్తిపరులు. అతను నా వెనక తిరుగుతూ వుండడం చూసి మా వాళ్లు సంతోషించారు. అతను నన్ను ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకుంటాడని. ఎక్కువ ఖర్చు లేకుండా గొప్ప సంబంధం కుదురుతుందని ఆశపడ్డారు. మేం యిద్దరం కలిసి తిరగడానికి మా అమ్మా నాన్నా ఎప్పుడూ అడ్డు చెప్పలేదు. పైగా ప్రోత్సహించారు. అతని తరపు బంధువులు కూడా పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. పరిస్థితి చేయి జారిపోయిందని తెలిసిన తర్వాత రెండు పక్షాలవాళ్లూ కంగారు పడ్డారు. పెళ్లిళ్ల మార్కెట్టులో అతని రేటు మూడు లక్షలకు పైగా వుంది. మావాళ్లు అందులో నాలుగోవంతు కూడా యిచ్చుకోలేరు. అందువల్ల అతని పెద్దలు మా వాళ్లకు కొంత నష్టపరిహారం యిచ్చి నన్ను వదిలించుకున్నారు. నెల రోజులలో పెళ్లి చేయాలని మావాళ్లు చాలా ప్రయత్నించారు. మాకు తగిన సంబంధాలు ఎక్కడా దొరకలేదు. నన్ను చదువు మానిపించేశారు. ఆ తొందరలో ఒక మధ్యవర్తి ద్వారా కొంత డబ్బు కట్టి ఒక ఆఫీసులో నాకు ఉద్యోగం వేయించడానికి అన్ని ఏర్పాట్లు చేశారు. ఆ ఆఫీసు వాళ్లు ఖాళీగా వున్న ఒక పోస్టు నింపడానికి పర్మిషన్ కోసం పైకి రాశారట. నెలలోపున నాకు పోస్టింగు ఆర్డరు వస్తుందని చెప్పారు. ఈ లోగా మీ సంబంధం కుదరడం, వెంటనే పెళ్లి అయిపోవడం అన్నీ జరిగిపోయాయి."

రెండు కొబ్బరి బొండాలు పట్టుకొని తోటమాలి వాళ్లను సమీపించడంతో ఆమె ఆగిపోయింది.

యవ్వనంలో అడుగు పెట్టగానే తొలిమెట్టు దగ్గరే అతనికి అగ్ని పరీక్ష ఎదురయ్యింది. పవిత్రతకు, పాతివ్రత్యానికి ప్రాధాన్యత యిచ్చే కుటుంబంలోంచి వచ్చాడు అతను. అతనికి పాదాల కింద నేల కదులుతున్నట్లు, పెద్ద అగాధంలో పడిపోతున్నట్లు అనిపించింది.

కొబ్బరి నీళ్లు తాగిన తర్వాత కొంత తేరుకొని ఆలోచించాడు. తను యిప్పుడు పెళ్లి చేసుకోవాలనుకోలేదు. ఉద్యోగంలో నాలుగు డబ్బులు వెనకేసుకొని జీవితంలో స్థిరపడిన తర్వాత చేసుకోవాలనుకున్నాడు. కానీ తప్పనిసరి పరిస్థితులలో పెళ్లి చేసుకున్నాడు. దాని ఫలితం యిది.

త్వరగా ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. ఆమెతో చెప్పాడు. ఆమెకు ఎలాగూ ఉద్యోగం వస్తుంది కనక అందులో చేరిపొమ్మన్నాడు. తను ఒంటరి జీవితానికి అలవాటు పడి వున్నాడు. తన దారిన తాను వెళ్లిపోతానని చెప్పాడు.

అందుకామె అడ్డు చెప్పింది. "మేం చేసిన తప్పుకు మీకెందుకు శిక్ష? మీరు తిరిగి పెళ్లి చేసుకోండి. మీరు ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు విడాకులు పత్రం మీద నా సమ్మతి తెలియచేస్తూ సంతకం పెడతాను."

"అదంతా తర్వాత. ఇప్పుడు కాదు. కట్నాలు, లాంఛనాల కింద మీవాళ్లు యిచ్చిన డబ్బంతా నీకు నేను తిరిగి యివ్వవలసి వుంది.. నా దగ్గర అంత డబ్బులేదు. ఆ డబ్బే వుంటే దానితోనే నా చెల్లెలికి పెళ్లి చేసి వుండేవాణ్ణి. నాకు అసలు పెళ్లి చేసుకోవలసిన అవసరమే లేకపోయేది. ఇప్పుడు యివ్వలేకపోయినా కనీసం ఐదారేళ్లలో కూడబెట్టి నీ డబ్బు నీకిచ్చేస్తాను. చట్టరీత్యా అప్పుడు విడిపోవచ్చు." అన్నాడు.

ఆఫీసులో అతి ముఖ్యమైన పనివుందని వెంటనే చెయ్యకపోతే తన ఉద్యోగానికే ముప్పు వస్తుందని చెప్పి తల్లిదండ్రులతోను, తన తరపు బంధువులతోను అతను ఆ రాత్రి ఆ వూరు నుంచి బయలు దేరి వెళ్లిపోయాడు.

...

అతను పెట్టిన పదిహేను రోజుల సెలవులోను ఏడు రోజులు మాత్రమే వాడుకున్నాడు. మిగిలిన సెలవు కేన్సిల్ చేసుకొని డ్యూటీలో చేరిపోయాడు. ఉద్యోగ జీవితంలో అతనికి అపజయం అన్నది లేదు. ఒళ్లు వంచి కష్టపడి పనిచెయ్యడమేకాక ప్రైవేటుగా చదివి ఇంటర్ పాసై తన క్వాలిఫికేషన్ పెంచుకున్నాడు. ఆ తర్వాత ఆ వూరి నుంచి బదిలీ చేయించుకొని జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆఫీసులో చేరాడు. అతనికి పెళ్లయిన తర్వాత కొన్నాళ్లకు అతని చెల్లెలు పార్వతి దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది.

"అన్నయ్యా! నెలలు నిండకుండా వదిన ప్రసవించింది. ఆడపిల్ల. నీకు తెలిసే వుంటుంది. ఆ తర్వాత ఏం జరిగిందో తెలుసా? నెల తిరక్కుండానే ఆ పసిపిల్లని ఎవరికో పెంపకానికి యిచ్చేసింది. నువ్వు వెంటనే కలగచేసుకో!"

ఆ ఉత్తరానికి జవాబు రాయలేదు రామ్మూర్తి. ఏ చర్యా తీసుకోలేదు.

అది జరిగిన మరో సంవత్సరానికి అతని స్నేహితుడు కేశవరావు కనిపించాడు. "సుమతి నీ భార్య అని నాకు మొన్ననే తెలిసింది. మా అన్నయ్య పనిచేస్తున్న ఆఫీసులోనే ఉద్యోగం చేస్తోంది. చాలా బుద్ధిమంతురాలు. అలాంటి పిల్ల ఎక్కడో గాని వుండదని చెప్పాడు. ఇప్పుడు ఆమె మా పొరుగునే వుంటోంది. నువ్వు ఎప్పుడూ ఒకసారీ వచ్చినట్టు కనిపించదు. ఏమిటి సంగతి?" అన్నాడు.

జవాబు చెప్పకుండా తప్పించుకున్నాడు రామ్మూర్తి.

అది జరిగి అప్పుడే రెండేళ్లు కావస్తోంది. సుమతిని చాలా వరకూ మరచి పోయాడు. డిగ్రీ పరీక్షకు ప్రయివేటుగా కట్టాడు. ఏ బాదరబందీ లేకుండా నిశ్చింతగా చదువుకుంటున్న సమయంలో ఆకస్మికంగా సుమతి అతని ముందు ప్రత్యక్షమయ్యింది.

ఆలోచనల లోంచి తేరుకొని గడియారం కేసి చూశాడు. పదిగంటలయ్యింది. వెనక్కి తిరిగి చూశాడు. సుమతి చాపమీద పడుకొని నిద్రపోతోంది. ఆమె ముఖం ప్రశాంతంగా వుంది. అతను ఎప్పటిలాగ గోడవారను మంచం వాల్చుకొని పడుకున్నాడు. అతనికి చాలా సేపటి వరకూ నిద్ర పట్టలేదు.

తెల్లవారు ఝామున వంటగదిలో చప్పుడు విని లేచాడు. స్నానానికి వేణ్ణీళ్లు సిద్ధంగా వున్నాయి. స్నానంచేసి వచ్చేసరికి ఒక ప్లేట్లో ఉప్మా వుంది. ఆరున్నరకే టిఫినూ, కాఫీ పూర్తయ్యాయి.

ఈవేళ కూడా అతనికి వంటగదిలోకి వెళ్లవలసిన అవసరం లేకపోయింది. పరీక్ష తేదీ దగ్గరకు వస్తోంది. పుస్తకాలు తీశాడు. కానీ చదువుతున్నది బుర్రకెక్కడం లేదు. తొమ్మిదిన్నర తర్వాత రామ్మూర్తి ఆఫీసుకు వెళ్లిపోయాడు. ఆ రోజు సాయంత్రం అతను ఆఫీసునుంచి

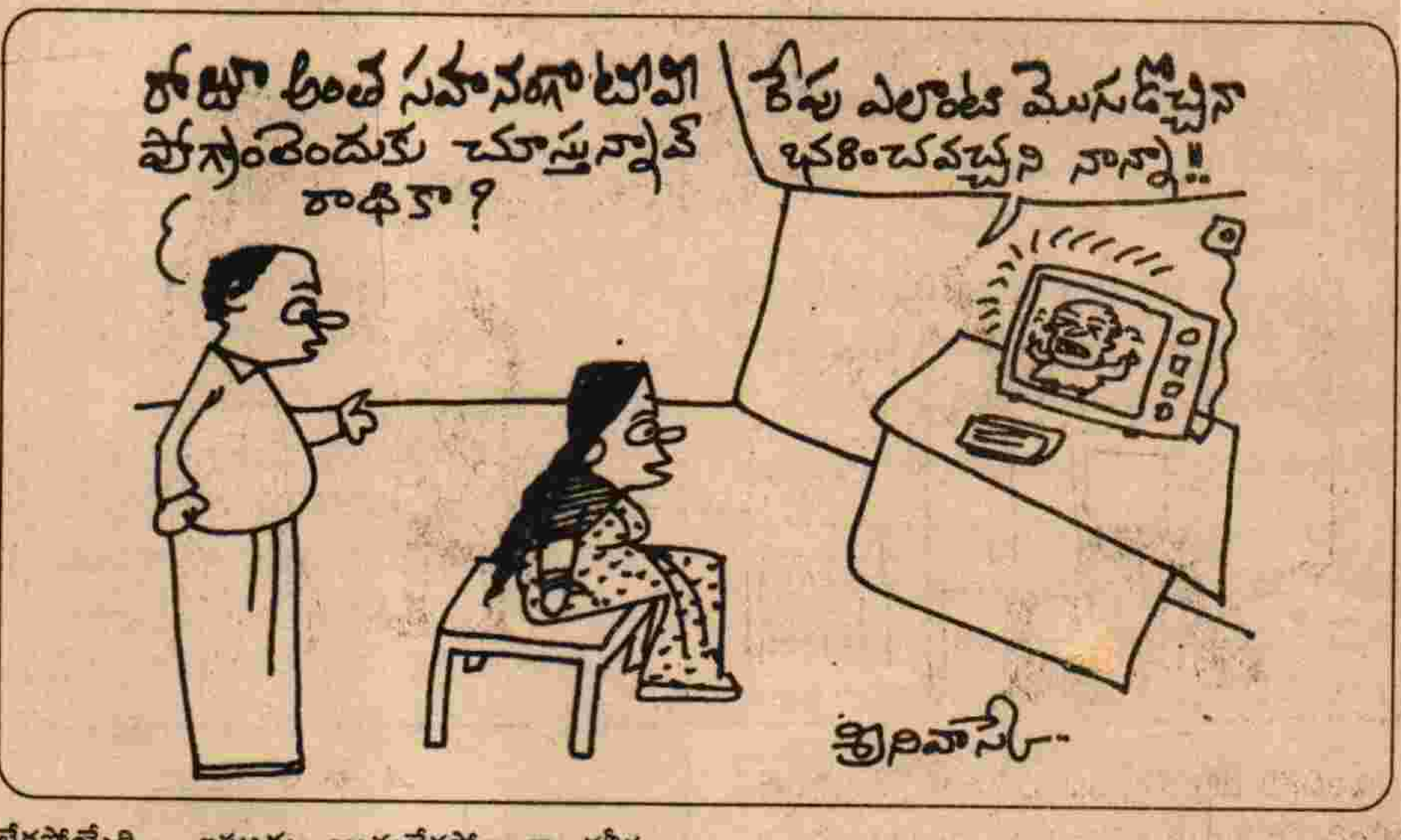

తిరిగి వచ్చేసరికి సుమతి యింట్లో వుంది. వరండాలో ఒక సంచిలో కూరగాయలు, కొన్ని పొట్లాలు వున్నాయి. ఆమె ఆఫీసు నుంచి వచ్చేప్పుడు యింట్లోకి కావలసినవి కొనుక్కు వచ్చిందని అర్థమయ్యింది. ఆ మర్నాడూ అలాగే జరిగింది.

ఆమె పెట్టిన రెండు రోజుల గడువూ దాటి పోయింది. ఇంకా ఎక్కడా అద్దె యిల్లు దొరికి వుండదని సరిపెట్టుకున్నాడు. వారం రోజులు గడిచిన తర్వాత అతను ఆఫీసు నుంచి తిరిగి వచ్చేసరికి సుమతి యింట్లో లేదు. ఇల్లంతా కాళీగా కనిపించింది. సుమతి తెచ్చుకున్న సూట్‌కేసు, సంచి వగైరా ఆమె సామగ్రి ఏదీ లేదు. తనతో మాటమాత్రమైనా చెప్పకుండా వెళ్లిపోయిందా? అనుకుంటూ పరధ్యానంగా టేబులు దగ్గరకు వెళ్లాడు. టేబులు మీద చీటీ వుంది. తీసి చదివాడు.

"మీరు మీ వాచ్‌మేన్‌తో యిల్లు చూడమని చెప్పారట. అతను వచ్చి ఎక్కడో యిల్లు వుందని చెబితే చూడ్డానికి వెళుతున్నాను. మీరు వంటగదిలోకి వెళ్లకండి. నేను తిరిగి వచ్చి వంట చేస్తాను. - సుమతి."

వాచ్‌మేన్ మీద కోపం వచ్చింది రామ్మూర్తికి. తనకు చెప్పడం మానేసి యింటికి వచ్చి చెప్పడం ఏమిటి? తను ఒకలాగ అనుకుంటే యిది మరోలాగ జరిగింది. ఈ యిల్లు విడిచి పెట్టి వెళ్లి పోయినట్టయితే తాను తిరిగి వచ్చి వంట చేస్తానని ఎందుకు రాసింది?

బట్టలు మార్చుకోడం కూడా మరిచిపోయి టేబులు ముందు కూర్చుని ఆలోచిస్తున్నాడు. కొంతసేపటికి తలుపు తెరచుకొని సుమతి లోపలికి వచ్చింది.

"ఇల్లు చూడ్డానికి నువ్వెందుకు వెళ్లావు?" అడిగాడు.

"ఆ యిల్లుగలవాళ్లు తొందర పెట్టారట. ఒక గంటలో ఏదో ఒకటి చెప్పకపోతే ఆ యిల్లు దొరకదని మీ వాచ్‌మేన్ చెబితే వెళ్లాను. ఆ యిల్లు ఏం బాగాలేదు. దానికంటే యీ యిల్లే ఎన్నో రెట్లు బాగుంది." అంది.

"ఆ యిల్లు నీకోసం చూడమనలేదు." అన్నాడు రామ్మూర్తి.

"మరెవరికోసం?"

"నాకోసమే చూడమన్నాను."

"మరి యీ యిల్లో?"

"ఈ యింట్లో నువ్వు వుంటావు. ఈ యిల్లు నాకంటే నీకే ఎక్కువ అనుకూలంగా వుంటుంది."

"ఓహో! మీరు అలాగ ఆలోచిస్తున్నారా? నేను అలాగ అనుకోలేదు. ఆ యిల్లు వద్దని చెప్పేశాను. ఆ యిల్లు పోయింది. చూశారా. మీరు మనసులో మాట పైకి చెప్పకపోతే యిలాగే జరుగుతుంది. ఆగండి. ఇప్పటికే ఆలస్యం అయ్యింది." అంటూ తొందరగా పెరట్లోకి వెళ్లిపోయింది.

ఆ రాత్రి భోజనాలు అయిన తర్వాత వంటగది చక్కబెట్టుకొని ఆమె గదిలో అడుగు పెట్టేసరికి అతను రోజూలాగే గోడకేసి ముఖం తిప్పుకొని పుస్తకం చేత్తో పట్టుకు కూర్చున్నాడు.

"మీరు ఈవేళటికి చదువు ఆపుచెయ్యలేరా?" అంది.

"ఏమిటి?"

"పది రోజుల నుండి ఎదురు చూస్తున్నాను. మీరేమైనా అడుగుతారేమోనని. మీరేమీ అడగలేదు. అందుకని నేనే అడుగుతున్నాను. నేను వుండడం యిష్టం లేకపోతే సూటిగా చెప్పవచ్చుకదా?"

"అదేంకాదు." అన్నాడు యిబ్బందిగా.

"ఏంకాదూ? మీరు యీ యిల్లు వదిలి పెట్టి మరో అద్దె యిల్లు చూసుకోడంలో అర్థం ఏమిటి?"

"ఈ యిల్లు మా ఆఫీసుకు చాలా దూరం..."

"ఇప్పుడు మీరు వెళతానన్న యిల్లు యింతకంటే ఎక్కువదూరం!"

"నాకు బస్సు పాసు వుంది. ఎంత దూరమైనా నాకు ఫర్వాలేదు. ఈ యిల్లు మీ ఆఫీసుకు చాలా దగ్గరగా వుంది..."

"అవును. నేను రోజూ మా ఆఫీసుకు నడిచి వెళ్లి నడిచి వస్తున్నాను. మార్కెట్టు కూడా అందుబాటులో వుంది."

"అందుకే దూరంగా వెళితే నీకు యిబ్బందని యీ యిల్లు నీకే విడిచి పెట్టేద్దామనుకున్నాను." అన్నాడు.

'సిగ్గు... సిగ్గు...'

మహారాష్ట్రలోని జింటూర్ గ్రామంలో విద్యార్థులెవ్వరికీ 'జనగణమన' గీతం రాకపోవడంతో ఛైర్మన్ స్కూల్ పంతులమ్మను పాడమన్నాడు. ఆ పంతులమ్మ కొంచెం పాడి ఆ తర్వాత మధ్యలో మర్చిపోయి, గొంతు కొరబోయి, చాలాసేపు దగ్గి ఆయాసపడి ఆగిపోయింది. ఆ తర్వాత సదరు స్కూల్ హెడ్‌మాస్టర్ తనకూ జనగణమన పూర్తిగా జ్ఞాపకం రావడంలేదని చెప్పాడు. చివరకు ఛైర్మన్ జాతీయ గీతాన్ని ఆలపించి సభ ముగించాడు.

- ముద్దా రమణమూర్తి
(అనంతపురం)

ఆమె క్షణం ఆగి "నిన్న నేను ఆఫీసుకు వెళుతున్న సమయంలో ఈ యింటి యజమానురాలు వచ్చారు. మీరు సంవత్సరం క్రితం యీ యింట్లో దిగినప్పుడు యీ పక్కగది అక్కర్లేదని చెప్పారట." అంది.

"అవును. అద్దె తగ్గుతుందని ఆ గది విడిచి పెట్టేశాను."

"ఇప్పుడు తీసుకుంటారేమో అని ఆవిడ అడగడానికి వచ్చింది. చూశాను. బాగుంది. అడ్వాన్సు యిచ్చేశాను. వాళ్లు ఈ మధ్యాహ్నం గది కాళీ చేసి యిచ్చారు. ఇవేళ నేను ఆఫీసుకు సెలవు పెట్టి యింట్లోనే వున్నాను. ఆ గది సర్దుతున్న సమయంలో మీ వాచ్‌మేన్ వస్తే అతనితో వెళ్లాను."

"ఏమిటి? ఈ పక్కగది నువ్వు అద్దెకు తీసుకున్నావా?" అన్నాడు ఆశ్చర్యంతో.

"అవును. లోపలికి వెళ్లి చూడండి." అంటూ రెండు గదులకూ మధ్యవున్న తలుపు తెరచింది.

కానీ అతను లేవలేదు. ఆ గదిలోకి వెళ్లి చూడలేదు. ఆమె తిరిగి అంది.

"ఇన్నాళ్లూ మనం యిద్దరం చెరో వూళ్లో వున్నాం. కనక మన గురించి ఎవరూ అంతగా పట్టించుకోలేదు. కానీ యిప్పుడు ఒకే వూళ్లో వుంటూ మనం యిద్దరం చెరో చోటా వుంటే ఏం జరుగుతుందో ఆలోచించండి. అందుకే యీ యిల్లు తీసుకున్నాను. పైనుంచి చూసేవాళ్లకు మనం కలిసి వున్నట్టు కనిపిస్తుంది. లోపలకు వచ్చిన తర్వాత మీ గదిలో మీరు వుంటారు. నా గదిలోకి నేను వెళ్లిపోతాను."

మరి కొంతసేపు ఆగి చూసింది అతనేమైనా అంటాడేమో అని. కానీ అతను మాట్లాడలేదు. ఏదో దీర్ఘాలోచనలో పడినట్టు వున్నాడు.

"ఉద్యోగం చేస్తూ ఒంటరిగా వుండే ఆడవాళ్లకు ఎలాంటి సమస్యలు వస్తాయో నాటి నాలుగేళ్లలోనూ అనుభవం అయ్యింది. మీకు నిజం చెబుతున్నాను. మరొక సంవత్సరం ఆగితే ఆ వూళ్లోనే నాకు ప్రమోషన్ వచ్చి వుండేది. ఇక అక్కడ వుండడం నాకు యిష్టంలేక ఈ ట్రాన్సుఫర్‌కు ఒప్పుకుని వచ్చాను."

కొన్ని క్షణాలు ఆగి తిరిగి చెప్పింది.

'పెద్దవాళ్లు మనిద్దరికీ పెళ్లి చేసిన తర్వాత నాకోరిక మీదే మనం విడిపోయాం. సంవత్సరం క్రితం నా స్నేహితురాలు రజిత కనిపించిన తర్వాత నా ఆలోచనలో మార్పు వచ్చింది. ఆమె చాలా పెద్దింటిపిల్ల. వాళ్ల పెద్దవాళ్లు కొన్ని లక్షలు ఖర్చుపెట్టి గొప్ప అమెరికా సంబంధం చూసి ఆమెకు పెళ్లి చేశారు. అది జరిగిన ఆర్నెల్లకు ఆ అబ్బాయికి యిదివరకే పెళ్లయ్యిందని తెలియడంతో ఆమె అక్కడినుంచి వెనక్కి వచ్చేసింది. విడాకులు తీసుకొని తిరిగి పెళ్లి చేసుకొంది. మా యిద్దరి వైవాహిక జీవితాలకూ కొన్ని పోలికలున్నాయి. ఆమె ఎంతో తెలివిగా తన జీవితంలో జరిగిన తప్పు దిద్దుకుంది. పెళ్లయిన నాలుగో రోజునే మనం యిద్దరం ఒక ఒప్పందానికి వచ్చి విడిపోయాం. అంటే విడాకులు తీసుకున్నట్టే లెక్క. కానీ మనం యిద్దరం యిష్టపడి తీసుకున్న ఈ విడాకులు కోర్టులో చెల్లవు. కనక యిప్పుడు నేనేం చెయ్యాలి? ఛట్టరీత్యా విడాకులు తీసుకోవాలా? లేకపోతే మనిద్దరికీ పెద్దలు కట్టిన బంధం అలాగే కొనసాగనివ్వాలా? జరిగిన తప్పు దిద్దుకోడానికి అవకాశం వుందో లేదో మీరే ఆలోచించి చెప్పండి. నేను చెప్పవలసింది చెప్పాను. ఇక నాకు చెప్పడానికేమీ లేదు. నేను నా గదిలోకి వెళ్లిపోతున్నాను. ఇక మీరు పడుకోండి.'

ఆమె మధ్య తలుపు తెరచుకొని తన గదిలోకి వెళ్లిపోయి పడుకుంది. కానీ అతను పడుకోలేదు. దీర్ఘాలోచనలో పడిపోయి చాలాసేపు అలాగే కూర్చుండిపోయాడు. దూరాన్ని పన్నెండు గంటలు కొట్టిన చప్పుడు వినిపించింది. ఆ తర్వాత చాలాసేపటికి అతను తన నిర్ణయం తెలియచెయ్యడం కోసం ఆమె గదిలోకి వెళ్లాడు.